ДОНИШКАДАИ ДАВЛАТИИ ФАРҲАНГ ВА САНЪАТИ ТОҶИКИСТОН БА НОМИ М. ТУРСУНЗОДА

ФАКУЛТЕТИ КИТОБДОРӢ ВА ИТТИЛООТШИНОСӢ

КАФЕДРАИ БОЙГОНШИНОСӢ

*БАРНОМАИ КОРӢ (*СИЛЛАБУС*)*
АЗ ФАННИ КАТИБАШИНОСӢ БАРОИ ДОНИШҶӮЁНИ КУРСИ СЕЮМИ ИХТИСОСИ БОЙГОНШИНОСӢ

Фанни таълимӣ: катибашиносӣ
Ихтисос: 23011300-бойгоншиносӣ
Ҳаҷми умумии кредитҳо ва соатҳои таълимии меҳнатталабии донишҷӯ-3 кредит (48 соат), аз ҷумла,
Лексия – 16 соат
Машғулияти амалӣ – 16 соат
КМД – 16 соат
Курс 3

Душанбе – 2019

Барномаи корӣ (силлабус) дар асоси Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз тарафи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 11.06.2005 тасдиқ гардид, барои донишҷӯёни ихтисоси бойгоншиносӣ тартиб дода шудааст.

Барномаи корӣ (силлабус) аз ҷониби номзади илмҳои таърих, дотсенти кафедраи бойгоншиносӣ Наҷотова Н. мураттаб шудааст.

Барномаи корӣ (силлабус) дар ҷаласаи кафедраи бойгоншиносӣ баррасӣ ва тасдиқ гардид.

30.01.2019. суратмаҷлиси № 5

Мудири кафедра Наҷотова Н.

Бо қарори Шӯрои илмию методии факултети китобдорӣ ва иттилоотшиносӣ
аз «_____» ______ 2019, суратмаҷлиси №___ тасдиқ шудааст.

Раиси ШИМ факултети китобдорӣ
ва иттилоотшиносӣ ____________ Холов Б.

Маълумот дар бораи омӯзгорон (тюторҳо)-и фанни таълимӣ:

Наҷотова Нигина Баротовна – номзади илмҳои таърих, дотсенти кафедраи бойгоншиносии факултети китобдорӣ ва иттилоотшиносии Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи М. Турсунзода

.

Маълумот барои алоқа: ш. Душанбе, Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи М. Турсунзода

.

Ҷадвали машғулиятҳои дарсӣ

Ному насаби омӯзгорон	Машғулиятҳои Аудитории:		КМРО	Суроғаи омӯзгор
	Лексионӣ	Амалӣ		
Наҷотова Н.Б.	**Чоршанбе** соати 15:00-16:50, Бинои таълимии №___, утоқи	**Панҷшанбе** соати 13:00-13:50, Бинои таълимии №___, утоқи		ДДФС ба номи М. Турсунзода, кафедраи Бойгоншиносӣ . Бинои таълимии №__ утоқи __

II. ШАРҲИ МАВҚЕИ ФАН ДАР РАВАНДИ ТАЪЛИМ

Фанни таълимии катибашиносӣ дар нақшаҳои таълимии ихтисоси бойгоншиносии ДДФСТ ба номи М.Турсунзода мақоми фанни ҳатмиро касб карда, дар ташаккулёбии донишҷӯ ҳамчун мутахассиси баландихтисос мавқеи яке аз фанҳои асосӣ (базавӣ)-ро ишғол намудааст. Ҳангоми тадрис он ҳамчун-фанни ёрирасони таърихӣ оид ба ёдгориҳои муҳими таърихӣ, ки дар шакли тасвир ва навиштаҷот боқӣ мондаанд, маълумоти пурра медиҳанд ва дар тайёр намудани мутахасисон нақши муҳим доранд.

III. МАҚСАДИ ОМӮЗОНИДАНИ ФАН

Васеъ гардонидани доираи фаҳмиши донишҷӯ ҳангоми шиносоӣ бо ёдгориҳои таърихӣ, малакаву маҳорати ҷудо кардани онҳо барои нашр, ташаккул ва инкишоф додани қобилияту маҳорати касбии донишҷӯ ҳангоми ширкат варзидан дар сӯҳбату музокираҳо, семинарҳо, конфронсҳои ба масоили мухталифи ин соҳа бахшидашуда.

IV. ВАЗИФАҲОИ ОМӮЗОНИДАНИ ФАН

Омӯзиши қатибаҳои аҳди қадим шомили теъдоде аз навиштаҳои кӯҳани катибаҳо ва зарфҳову лавҳаҳои коғазии минтақаҳои мухталифи Осиёи Марказӣ аст ва аз Ҳиндустон то Қафқозро фаро мегирад ва зиндагии иҷтимоӣ ва умури иқтисодиву фарҳангии мардумони ин навоҳиро аз қарнҳои миёнато қарни XIX мелодӣ инъикос мекунад. Ин навиштаҳо аз лиҳози мухталиф дархури таваҷҷӯҳ ва дорои аҳамияти таърихӣ, адабӣ ва фарҳангӣ мебошанд.

Мақсад ва вазифаҳои асосии омӯзиши катибашиносӣ дар шароити муосир: Бархе аз ин сангнавиштаҳо, лавҳаҳо ва зарфнавиштаҳо, ки ҳам бо забони форсӣ ва ҳам бо забони арабӣ мебошанд, гӯшаҳои торики таъриху фарҳанги Эронзаминро равшан намуда, иттилооти китобҳои мухталифи қадимиро комил сохта, масоили номаълуми таърих ва фарҳангу ҳунари мардуми Осиёи Марказиро ошкор менамояд, инчунин матолиб ва маводи арзишмандеро ҷиҳати таҳқиқ ва барррасии масоили ҳунарӣ ва фолклорӣ, хаттотӣ ва адабӣ дар ихтиёри мутахассисон ва пажӯҳишгарон қарор медиҳад

V. НАТИҶАҲОИ НИҲОИИ ОМӮЗОНИДАНИ ФАН

Дар баробари аз худ намудани фанни таълимӣ донишҷӯ бояд:

- мазмуну мафҳумҳои асосии катибашиносиро аз худ карда бошад;
- дуруст азхудкунии нишондодҳои давлат оид ба вазифаҳои фанҳои ҷомеашиносӣ, қарорҳои қабулкардаи давлат ва ҳукумат нисбати масоили тарғиботӣ-ташвиқотӣ, ки барои дар интихоби нашри мавзуъ ҳамчун дастур хизмат мекунанд;
- оид ба мохияти асосии катибашиносӣ пурра сарфаҳм равад;

- мукаммал гардидани дониши катибашинос оид ба сарчашмаҳо ва дабиёт, тартиб додани рӯйхат оид ба мавзуъ;

- муайнкунии нашри мавзуъро барои ин ё он соҳа аз худ карда бошад;

-дар бораи нашр намудан маълумоти кофӣ дошта бошад.

Дар асоси аз худ намудани фанни таълимӣ донишҷӯ бояд:

- мазмуни мафҳуми асосиро шарҳ дода тавонад:

- воқеа ва шаклҳо, зарурияти асосии муносибати дуруст ба масоили катибашиносӣ нашри ҳуҷҷатҳоро муайян карда тавонад;

- моҳияти дарки таркиб ва мазмуну мундариҷаи катибаҳо, хусусияти фарқунандаи онҳоро аз бар карда тавонад;

- услуб ва усулҳои умумии омӯзиши матн ва омодакунии онҳо барои нашрро истифода карда тавонад;

-тавассути асбобҳои муосири техникӣ нусхабардорӣ кардани матни ҳуҷҷатҳоро истифода бурда тавонад;

Пререквизитҳо (алоқамандии фанни таълимӣ бо фанҳои аз ҷониби донишҷӯ азхудкардашуда): фанҳои дар давраи таҳсил, дар муассисаи таълимии таҳсилоти умумии миёна азхудкардаи донишҷӯ: Фарҳангшиносӣ, палеография, осорхонашиносӣ.

Постреквизитҳо: (алоқамандии фанни таълимӣ бо фанҳое, ки донишҷӯ онҳоро дар баробари азхудкунии фанни катибашиносӣ ва пас аз худ намудани он дар давоми таҳсил аз худ менамояд): Таърих, манбаъшиносӣ, бостоншиносӣ ва амсоли ин.

	Нақшаи гузаронидани машғулиятҳо:					
Ҳафтаҳо	**Миқ. соат**	**Номгӯи мавзуъҳои лексионӣ, семинарӣ, КМРУ ва мундариҷаи онҳо**	**Намуди дарс**	**Адабиёт**	**Холҳо**	**Донишҷӯ бояд донад**
Ҳафтаи 1	**1**	Мақсад, моҳият ва вазифаи омӯзиш фанни катибашиносӣ	**лексия**	**1-22**	**10**	Мазмуну мафҳумҳои асосии катибашиносиро аз худ карда бошад;
	1	Сифати зан дар қайроқсангҳо	**КМРУ**			
	1	Катибаи Бобур, Ворух ва Санги Мазор	**КМД**			

Ҳафтаи 2	**1**	Зиёвуддин, Муҳаммад, Ҳоҷӣ Маҳмуд ва ворисони ӯ	**Лексия**	**1-22**	**10**	Дуруст азхудкунии нишондодҳои давлат оид ба вазифаҳои фанҳои ҷомеашиносӣ, қарорҳои қабулкардаи давлат ва ҳукумат нисбат ба масоили тарғиботӣ-ташвиқотӣ, ки барои интихоби нашри мавзуъ ҳамчун дастур хизмат мекунанд;
	1	Аловаддин ва писараш Султон	**КМРУ**			
	1	Сифати зан дар қайроқсангҳо	**КМД**			
Ҳафтаи 3	**1**	Абдувалӣ ва ворисони ӯ	**Лексия**	**1-22**	**10**	Ба моҳияту мазмуни катиба ва шинохти он пурра сарфаҳм равад.
	1	Катибаҳои суғдӣ	**КМРУ**			
	1	Устокорони яғнобӣ	**КМД**			
Ҳафтаи 4	**1**	Шеърҳои асрҳои XV-XVI	**Лексия**	**1-22**	**10**	Мукаммал гардидани дониши катибашинос дар бораи сарчашмаҳо ва адабиёт, фаъолияти асосӣ барои пурра аз худ кардани фани мазкур;
	1	Катибаҳои Ҳахоманишиён	**КМРУ**			
	1	Абдувалӣ ва ворисони ӯ	**КМД**			
Ҳафтаи 5	**1**	Хатҳои кандакоришудаи Бобурмирзо	**Лексия**	**1-22**	**10**	Муайнкунии нашри мавзуъро барои ин ё он соҳа аз худ карда
	1	Катибаи Бесутун	**КМРУ**			

	1	Шеъраҳои асрҳои XV-XVI	**КМД**			бошад;
Ҳафтаи 6	1	Маҳсули канандагони асрҳои XVII-XIX	**Лексия**	**1-22**	**10**	Дар бораи навъи катибаҳо маълумоти кофӣ дошта бошад.
	1	Катибаҳои нақши Рустам	**КМРУ**			
	1	Хатҳои кандакоришудаи Бобурмирзо	**КМД**			
Ҳафтаи 7	1	Хатҳои бесана	**Лексия**	**1-22**	**10**	Воқеа ва шаклҳо, заруряти асосии муносибати дуруст ро дар шинохти катибаҳо муайян карда тавонад.
	1	Маҳсули канандагони асрҳои XVII-XIX	**КМРУ**			
	1	Катибаи сохтмони Қаср	**КМД**			
Ҳафтаи 8	1	Катибаҳои дорои маълумоти таърихӣ	**Лексия**	**1-22**	**10**	Моҳияти дарки таркиб ва мазмуну мундариҷаи катибаҳо ва хусусияти фарқунандаи онҳоро аз бар карда тавонад;
	1	Хатҳои бесана	**КМРУ**			
	1	Катибаи Суэтс	**КМД**			
Ҳафтаи 9	1	Тасвирҳои мардуми Бадахшон дар рӯи санг	**Лексия**	**1-22**	**10**	Тавассути асбобҳои муосири техникӣ нусхабардорӣ кардани матни катибаҳоро истифода бурда тавонад;
	1	Катибаҳои дорои маълумоти таърихӣ	**КМРУ**			
	1	Катибаи зидди Девон	**КМД**			
Ҳафтаи 10	1	Таърихи набардҳои хунин	**Лексия**	**1-22**	**10**	Услуб ва усулҳои умумии омӯзиши матн ва омодакунии онҳо барои нашрро истифода карда тавонад;
	1	Тасвирҳои мардуми Бадахшон дар рӯи санг	**КМРУ**			
	1	Катибаи Ҳарамӣ	**КМД**			
Ҳафтаи 11	1	Хатҳои девор	**Лексия**	**1-22**	**10**	Муайянкунии

	1	Таърихи набардҳои хунин	**КМРУ**			нашри мавзуъро барои ин ё он соҳа аз худ карда бошад;
	1	Катибаҳои Сосонӣ	**КМД**			
Ҳафтаи 12	**1**	Хатҳои рӯи зарф ва дигар олот	**Лексия**	**1-22**	**10**	Моҳияти аз худкунии катибаҳоро пурра сарфаҳм равад;
	1	Хатҳои девор	**КМРУ**			
	1	Катибаҳои Ардашери Бобакон	**КМД**			
Ҳафтаи 13	**1**	Катибаҳои Озарбойҷон	**Лексия**	**1-22**	**10**	Муайянкунии нашри мавзуъро барои ин ё он соҳа аз худ карда бошад;
	1	Қитъа	**КМРУ**			
	1	Дар сари турбати ниёгон	**КМД**			
Ҳафтаи 14	**1**	Катибаҳои шаҳри Ғазнин	**Лексия**	**1-22**	**10**	Дар бораи намуди катиба маълумоти кофӣ дошта бошад.
	1	Катибаҳои Озарбойҷон	**КМРУ**			
	1	Катибаи Пайкулӣ	**КМД**			
Ҳафтаи 15	**1**	Матнҳои мазорҳои Ҳирот	**Лексия**	**1-22**	**10**	Тавассути асбобҳои муосири техникӣ нусхабардорӣ кардани катибаҳоро истифода бурда тавонад;
	1	Катибаҳои шаҳри Ғазнин	**КМРУ**			
	1	Катибаи Шопури 1	**КМД**			
Ҳафтаи 16	**1**	Матнҳои мазорҳои Кобул	**Лексия**	**1-22**	**10**	Мазмуну мафҳуми асосии каибашиносиро шарҳ дода тавонад:
	1	Матнҳои мазорҳои Ҳирот	**КМРУ**			
	1	Турбати Хусрави Деҳлавӣ ва ҳамдиёрони ӯ	**КМД**			

IX. АДАБИЁТ

1. Абдулла Балхи. Полная история. Рукопись, инв. № 1614 хранится в библиотеке «Общество историков». Кабул 1128 (1715 – 1716). На арабском графике.

2. Бобир Захириддин. Бабирнома. Асарлар (Бабур. Сочинение в 3 – х томах) т. 1- 2 . Тошкент, 1965; т.3, 1966.

3. Бабур – наме . Записки Бабура. Пер. С.Салье. Ташкент, 1958.

4. «История таджикского народа» , т.2. кн. 1. М.,1964.

5. «История таджикского народа» , т.2 . кн. 2. М., 1964.

6. Мандельштам А.М. Два кайрака с куфическими надписями из долины реки Матчи. – «Эпиграфика Востока», 1960, № 13.

7. Мухаммад Юсуф Муниш. Мукимханская история. Перевод с таджикского, предисловие, примечание и указатели проф. А.А. Семенова. Ташкент, 1956.

8. Мухтаров А. Хатҳои рӯи санг(надписи на камнях) – « Шарқи сурх», 1962, № 1.

9. Мухтаров А. К развитию социальной категории «дихкан» в средние века. Доклады делегации СССР на XXVI Международном конгрессе востоковедов. М., 1963.

10. Мухтаров А. Надпись Султана Захируддина Бабура (1483 – 1530) на камне в Матче. – «Изв. АН Тдж. ССР. Отд. обществ. наук», 1954, № 5 .

11. Мухтаров А. Таджикские и другие надписи на скалах и камнях в верховьях Зеравшана и их научное значение. – Тезисы докладов и сообщений. Ташкент .

12. Мухтаров А. Сирри мазорҳо . Душанбе , 1964.

13.Смирнова О.И. Вопросы исторической типографии и топонимики Верхнего Зеравшана. – МИА СССР, №15, М. – Л., 1950.

14. Смирнова О.И. Вопросы исторической типография Верхнего Зеравшана. – МИА СССР, №15, М. – Л., 1950.

15.Согдийские документы с горы Муг. Юридические документы и письма. Чтение , перевод и комментарии В.А. Лившица, Вып.2. М., 1962.

16. Согдийские документы с горы Муг. Вып.2. Хозяйственные документы. Чтение и перевод, комментарии М.К. Боголюбова и О. И. Смирновой. М., 1963.
17. Халилуллах Халили. Юмган . Кабул, 1338. На арабск. Графике.
18. Хаников Н.В. Описание Бухарского ханства. Сиб., 1843.
19. Ходжа Самандар Термези . Дастур ал – мулук . М., 1971.
20. Чехович О.Д. Бухарские документы XVI… в . Ташкент, 1965.
21.Шарифуддин Хусейн. Широкая дорога любящих (истину) . Рукопись , инв. № 1832. Хранится в Гос. публ. библиотеке им. Фирдауси, 873/1566.
22. Шахматов В., Киреев Ф. Из неопубликованных писем русских востоковедов. – «Вестник АН Каз. ССР», Алма – Ата, 1954, №10.

X. ТАЛАБОТ НИСБАТ БА ТАДРИСИ ФАН. ТАРТИБИ БАҲОГУЗОРӢ

Сару либоси тавсиявӣ тибқи дастурамали Вазорати маориф ва илми Ҷумхурии Точикистон. Барои аз худ намудани фан иштироки донишҷӯ дар тамоми машғулиятҳои дарсӣ, саривақт иҷро намудани корҳои мустақилона бо роҳбарии омӯзгор (КМРО), кори семестрӣ ва корҳои мустақилонаи донишҷӯ ҳатмӣ мебошанд. Ҳангоми роҳ додан ба дарсшиканӣ ва ё саривақт иҷро накардани супоришҳои аз ҷониби омӯзгор муқарраршуда донишҷӯ аз гирифтани миқдори муайяни холҳо (то 40 хол) маҳрум мегардад. Дар мавриди зоҳир намудани фаъолияти мусбӣ (саривақт иҷро намудани супоришҳои аз ҷониби омӯзгор муқаррargardida, иштироки фаъолона дар машғулиятҳои амалӣ ё КМРО) донишҷӯ баръакс, миқдори муайяни холҳо (то 40 хол)-ро аз худ мекунад.

Дар назди кафедра Ҷамъияти илмии донишҷӯён фаъолият мекунад, ки дар ҷаласаҳои он мавзӯъҳои гуногуни барои донишҷӯён муҳим ва шавқовар мавриди омӯзиш ва муҳокима қарор дода мешаванд.

Баҳодиҳӣ ба дониши донишҷӯён аз фанни таълимӣ дар асоси низоми кредитӣ-модулӣ бо натиҷаи ниҳоии холҳои дар рейтингҳо ва имтиҳони ҷорӣ аз ҷониби донишҷӯ бадастовардашуда, ки дар маҷмӯъ то 100 %-ро ташкил медиҳанд, гузаронида мешавад. Рейтинги донишҷӯ аз фанни таълимӣ барои гузоштани баҳои ҷамъбастӣ дар шакли ҳарфҳо тибқи низоми таҳсилоти кредитӣ (низоми даҳбалаи *European Credit Transfer System* – ECTS) ва низоми анъанавӣ (низоми чорбала ё «комёб») ҳамчун

асос баромад мекунад. Баҳои ҷамъбастии донишҷӯ дар ду шакли номбаршуда дар варақаи имтиҳонӣ ба қайд гирифта мешавад.

Ҷадвали 1

Тавсифи кори донишҷӯ	Ҳудуди холҳои рейтингӣ	Баҳо	
		Тибқи низоми кредитӣ (ECTS)	Тибқи низоми анъанавӣ (панҷбала ё «комёб»)
«Аъло» - кори дар сатҳи олӣ иҷрокарда-шуда. Сатҳи иҷрокунӣ ба талабот пурра ҷавобгӯ буда, мазмуни назариявии фан-ни таълимӣ комилан аз худ карда шуда-аст, қоблияту маҳорати иҷро намудани корҳои амалӣ дар донишҷӯ ташаккул ёфтаанд, тамоми супоришҳои аз рӯи бар-номаи таълимӣ пешбинишуда пурра иҷро карда шуда, сифати иҷро намудани онҳо тавассути холҳои ба ҳадди баланд-тарин наздикгардида баробар, муайян карда шудаанд.	90-100	A A-	Аъло
«Хуби хуб» - кори хуб, сатҳи иҷроиш ба аксарияти талабот ҷовобгӯ, мазмуни на-зариявии фанни таълимӣ пурра аз худ карда шудааст, қобилияту маҳорати ама-лӣ дар асоси аз худ намудани фан дар донишҷӯ аслан ташаккул ёфтаанд, супо-ришҳои тибқи барномаи таълимӣ пеш-бинишуда, пурра иҷро карда шудаанд, сифати иҷро намудани аксарияти корҳо тавассути холҳои имконпазир баҳо дода шудаанд.	75-89	B+ B B-	Хуб
«Қаноатбахш» - сатҳи иҷроиши корҳо ба қисмати зиёди талаботҳо ҷавобгӯ буда, мазмуни назариявии фанни таълимӣ гар-чанде қисман аз худ карда шудааст, лекин он қадар назаррас нестанд, қоби-лияту маҳоратҳои зарурии иҷро наму-дани корҳои амалӣ дар маҷмӯъ ташак-кул ёфтаанд, қисми зиёди супоришҳои тибқи барномаи таълимӣ пешбинишуда иҷро карда шудаанд, дар ҳалли баъзе супоришҳо ба хатогӣ роҳ дода шудааст, *«Бавосита»* - корҳо дар сатҳи суст иҷро карда шуда, сатҳи иҷро намудани онҳо ба талабот ҷавобгӯ нест, мазмуни наза-риявии фан қисман аз бар карда шуда-аст, баъзе қобилияту малакаҳои иҷрои корҳои амалӣ ташаккул наёфтаанд, қис-ми зиёди супоришҳои тибқи барномаи таълимӣ пешбинишуда, иҷро нагардида-анд ва ё сифати	50-74	C+ C C- D+ D	Қаноатб ахш

иҷро намудани баъзе аз онҳо тавассути холҳои ба ҳадди ақал баробар баҳогузорӣ карда шудаанд.			
«Ғайриқаноатбахш» - мазмуни назария-вии фанни таълимӣ қисман аз худ карда шудааст, ё умуман аз худ карда нашу-дааст, қобилияту маҳоратҳои зарурии иҷро намудани корҳои амалӣ ташаккул наёфтаанд, аксарияти супоришҳои тибқи барномаи таълимӣ пешбинишуда, иҷро нагардида, дорои хатогиҳои дағал мебо-шанд, сифати иҷро намудани онҳо тавас-сути холҳои ба ҳадди ақал баробар ё наздик баҳогузорӣ карда шудаанд, кори иловагии иҷрокардашуда ба баланд шудани сифати амалӣ гардонидани супо-ришҳои таълимӣ мусоидат намекунад.	0-49	F	Ғайриқа ноатбах ш

2. Рейтинги умумии донишҷӯ доир ба фанни таълимӣ ҳамчун ҷамъи холҳои умумии ӯ дар санҷишҳои фосилавии 1, 2 (то 100 холӣ, ки ҳар кадом баробари 25% дониста шудааст) ва аттестатсияи ҷамъбастӣ, имтиҳон (то 100 хол, ки баробари 50% қабул карда шудааст) дар нимсола муайян карда мешавад.
Таносуби фоизи азхудкунии фанни таълимӣ дар рафти муайян намудани рейтинги умумии донишҷӯ дар ҷадвали 2 оварда шудааст.

Баҳои умумии донишҷӯ оид ба азхудкунии барномаи таълимии ҳар як фан бо формулаи зерин ҳисоб карда шуда, бо фоиз ифода меёбад:

$$Холхои\ умуми = \left[\frac{(P_1 + P_2)}{2}\right] \cdot n_1 + Ин \cdot n_2$$

дар ин ҷо:

n – коэффисиенти доимӣ набуда, метавонад аз 0,40 то ба 1,0 баробар бошад ва ҳосили ҷамъи ададҳои n_1 ва n_2 бояд ба 1 баробар шавад.

P_1- холҳои рейтинги якум;

P_2- холҳои рейтинги дуюм;

Ин– холҳои имтиҳони ниҳоӣ.

Ҷадвали 2

Шакли аттестатсияи ҷамъбастӣ доир ба фанни таълимӣ	Таносуби холҳо (ба ҳисоби %)	
	Дар санҷишҳои фосилавӣ (P_1 ва P_2)	Дар аттестатсияи ҷамъбастӣ, имтиҳон
Имтиҳон (нимсолаи якум)	24,5+24,5=49	51

Фаъолияти академии донишҷӯ дар ҳар як давраи рейтингӣ (давраҳои санҷиши фосилавии 1 (ҳафтаҳои 1-8), 2 (ҳафтаҳои 9-16): 28 + 2 4+ 24 +24= 100.

Аз ҷумла: 28хол – барои дарсҳои лексионӣ;
24 хол – барои машғулиятҳои лабораторӣ;
24 хол – барои иҷрои кори мустақилона.
24 хол - барои КМД

Иҷроиши чорабиниҳои таълимӣ аз рӯи фан (фаъолияти академии донишҷӯ дар нимсола) ба таври зайл баҳо дода мешаванд:

I. Лексияҳо: 8 x 3,5 хол = 28**,0 хол** (дар як ҳафта: 2,0 хол – давомот ва талаботи устод оид ба дарс + 1,5 хол – конспект);

II. Машғулиятҳои лабораторӣ: **8** x 3,0 хол = **24 хол** (дар як ҳафта: 1,0 хол – барои давомот, 2,0 хол – барои иҷрои корхои лабораторӣ).

III. Машғулиятҳои (КМРО) амалӣ: **8** x 3,0 хол = **24 хол** (дар як ҳафта: 1,0 хол – барои давомот, 2,0 хол – барои фаъолият дар машғулиятҳои амалӣ).

IV. Кори мустакилонаи донишҷӯ (КМД) 8х3=24

Барои муайян намудани рейтинги донишҷӯ ҳангоми иҷрои кори мустақилона низоми модулӣ-рейтингӣ – низоми даҳбала (ESTS) истифода карда мешавад.

Иҷрои кори мустақилона ба давраҳои гуногун ҷудо мешавад. Барои иҷро намудани ҳар як давра мӯҳлати муайян муқаррар карда шудааст.

Холҳои рейтингии дар рафти иҷрои кори хаттӣ бадастовардаи донишҷӯ аз фанни таълимӣ ба рейтинги умумии он илова карда мешаванд.

Аттестатсияи ҷамъбастӣ, имтиҳон: 51 хол.

Муайян намудани рейтинги донишҷӯ дар аттестатсияи ҷамъбастӣ, имтиҳони фанни таълимӣ низ дар асоси талаботи низоми холдиҳӣ-рейтингии ECTS ба амал оварда мешавад.

Аттестатсияи ҷамъбастӣ, имтиҳон доир ба фанни таълимӣ дар шакли қабули тест гузаронида мешавад. Ҳаҷми саволномаи тестӣ дар аттестатсияи ҷамъбастӣ, вобаста аз имтиҳонӣ фанни таълимӣ аз 10 то 25 савол баробар аст.

Ба ҳар як ҷавоби дуруст – вобаста ба саволнома аз 4 то 10 хол муқаррар карда шудааст.

Холҳои дар рафти қабули аттестатсияи ҷамъбастӣ, имтиҳони фанни таълимӣ бадастовардаи донишҷӯ ҳамчун ҷамъи холҳои санҷиши тестӣ дониста шудааст.

Холҳои рейтингии дар аттестатсияи ҷамъбастӣ, имтиҳони фанни таълимӣ ба дастовардаи донишҷӯ ба холҳои дар давоми семестр азхудкардаи ӯ илова карда мешаванд.

ҲАФТА	ЛЕКСИЯ (иштирок конспект, иштироки фаъолона)	КМРУ (дарси амалӣ, иштироки фаоъолона)	КМД ЭССЕ (маъруза реферат, эссе, колоквиум ва ғайра)	Талаботи устод оид ба дарс (сару либос ҷузвдон ва ғайра)	ҲАМАГӢ
1	3,5	3	3	3	12,50
2	3,5	3	3	3	12,50
3	3,5	3	3	3	12,50
4	3,5	3	3	3	12,50
5	3,5	3	3	3	12,50
6	3,5	3	3	3	12,50
7	3,5	3	3	3	12,50
8	3,5	3	3	3	12,50
Рейтинги 1	28	24	24	24	100